

Špeciálna základná škola internátna
Bentlakásos Speciális Alapiskola
Viničná 12, 986 01 Fiľakovo

Výchovný program pre školský internát

„Zábavne a hravo k úspešnej výchove a vzdelaniu“

**Výchovný program pre školský internát,
Špeciálna základná škola internátna, Bentlakásos Speciális Alapiskola
Viničná 12, 986 01 Fiľakovo**

1. Identifikácia ŠI

Názov dokumentu	Výchovný program pre školský internát
Forma výchovy a vzdelávania	Týždenná
Výchovný jazyk	Slovenský
Druh školského zariadenia	Štátne
Predkladateľ	Špeciálna základná škola internátna, Bentlakásos Speciális Alapiskola
Adresa	Viničná 12, 986 01 Fiľakovo
Riaditeľ školy	Mgr. Dušan Sekereš
Koordinátor pre tvorbu ŠVP	Mgr. Dušan Sekereš
Spoluautori	Kolektív vychovávateľiek ŠZŠI
Ďalšie kontakty	Tel./ fax: 047/4381771
Zriaďovateľ	Okresný úrad, odbor školstva, Banská Bystrica
Adresa	Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
Dátum schválenia	26.8.2009
Platnosť a účinnosť dokumentu	Od 1. 9. 2009

Mgr. Dušan Sekereš
riaditeľ školy

Obsah:

1. Identifikačné údaje	1
2. Poslanie školského internátu	2
3. Ciele výchovno - vzdelávacej práce	3
4. Materiálne, personálne a ekonomické podmienky	5
5. BOZP	7
6. Metódy a formy výchovnej práce	8
7. Obsah výchovnej práce	9
8. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov	11
9. Tematické oblasti výchovy	12
10. Kompetencie dieťaťa ŠI	16
11. Výchovné osnovy ŠI	20
12. Prílohy	30
12.1 Výchovný plán ŠI	30
12. 2 Časový harmonogram výchovných činností	35
12.3 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia	35
12. 4 Vnútorňý poriadok ŠI	36
13. Záver	36

2. Poslanie školského internátu

Školský internát je výchovno-vzdelávacie zariadenie, ktoré zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu starostlivosť v čase mimo vyučovania, ubytovanie a stravovanie.

Poslaním nášho ŠI je deťom, ktorí boli v živote ukrátení o plnohodnotný život svojim postihnutím poskytnúť optimálne podmienky pre komplexný rozvoj ich osobnosti. Prevažná väčšina detí pochádza zo sociálne nevýhodného a narušeného rodinného prostredia. Ubytovaným deťom v internáte umožňujeme prežívať hodnotnejšie detstvo a vytvárame priateľské ovzdušie s dôrazom na rozvoj emocionálneho prežívania, duševného, telesného, duchovného rozvoja a snažíme sa eliminovať negatívne vplyvy rodinného prostredia. Vo výchovno- vzdelávacej práci v ŠI zdôrazňujeme potrebu, aby výchova mimo vyučovania sa rozhodne nestala pokračovaním riadneho vyučovacieho procesu a nezmenila sa na doučovanie.

Rešpektovanie vekových osobitostí žiakov, hygienických zreteľov, prihliadanie na intenzitu zaťaženia a časový rozsah nepopierajú, že činnosť v ŠI je závislá na školskom vyučovaní, pričom je dôležitá organická jednota učebného procesu s výchovou mimo vyučovania na základe rovnocenného partnerstva učiteľov a vychovávateľov.

Hodnoty uznávané v ŠI:

- **sloboda**
- **ľudskosť**
- **vzdelanie**

Tieto tri hodnoty sa vzájomne podmieňujú. Každá z nich predstavuje súbor práv a povinností.

Sloboda pre nás znamená:

- každý má právo podieľať sa na tvorbe pravidiel ŠI
- všetci máme povinnosť rešpektovať pravidlá stanovené v ŠI
- nik nesmie svojim konaním ohrozovať a obmedzovať druhých

Ľudskosť pre nás znamená:

- spoločne budujeme atmosféru priateľstva, spolupráce a tolerancie
- každý má právo byť pochopený, snažíme sa byť empatickí
- každý má právo byť akceptovaný, nerobíme rozdiely v rasách, náboženstve, pohlaví, pôvode

Vzdelanie pre nás znamená:

- každý má právo si zvoliť vlastnú cestu vo vzdelávacích aktivitách a záujmovej činnosti
- každý je povinný rešpektovať vzdelávacie aktivity a záujmové činnosti ostatných a nebrániť im v tom

3. Ciele výchovno - vzdelávacej práce

Cieľom výchovno - vzdelávacieho procesu ŠI je rozvoj kľúčových kompetencií žiaka. Východiskovou bázou pre výchovný plán ŠI je postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí detí ako základu nasledujúcich cieľov ŠI:

- ☞ poskytnúť deťom bohaté možnosti vedeného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie
- ☞ umožniť deťom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého
- ☞ podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti detí kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov
- ☞ vyvážene rozvíjať u detí spôsobilosti dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie
- ☞ podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k ostatným deťom, pedagógom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- ☞ viesť deti k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno – kultúrnych hodnôt, naučiť deti uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať

Osvojovanie kľúčových kompetencií je dlhodobým a zložitým procesom, ktorý začína v predprimárnom vzdelávaní a postupne sa dotvára v ďalšom priebehu života. Celoživotne sa rozvíjajúce kľúčové spôsobilosti (kompetencie) potrebuje každý jednotlivec na osobné uspokojenie a naplnenie, na rozvoj kompletnej osobnosti, na aktívne občianstvo a na uplatnenie sa vo svete práce. Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú. Sú výsledkom celkového procesu výchovy a vzdelávania.

Cieľom je pokračovanie v predškolskej výchove a vzdelávaní po nástupe do prvého ročníka. Postupné dopĺňovanie kompetencií získavaných pri rodinnej výchove a na vyučovaní v škole. Snažíme sa pôsobiť na zážitkovú činnosť a prepojenosť s reálnymi životnými situáciami v ŠI. Súbor schopností, poznatkov a zručností vytvára ich postoje a hodnoty v ďalšom živote. Výchovné a vzdelávacie stratégie utvárajú a rozvíjajú u žiakov tieto **klúčové kompetencie**:

- 1. Kompetencie k učeniu**
- 2. Kompetencie k riešeniu problémov**
- 3. Kompetencie komunikatívne**
- 4. Kompetencie sociálne a interpersonálne**
- 5. Kompetencie činnostné**
- 6. Kompetencie k tráveniu voľného času**

1. Kompetencie k učeniu:

- vyberať vhodné informácie z rôznych zdrojov
- poznávať zmysel a cieľ učenia, posudzovať vlastný pokrok, zhodnotiť svoje výsledky
- vyhľadávať a triediť informácie, využívať v procese učenia
- prejavovať záujem o celoživotné vzdelávanie

2. Kompetencie k riešeniu problémov:

- rozpoznať a pochopiť problém, premýšľať o jeho príčinách a naplánovať spôsob riešenia
- vyhľadávať informácie vhodné k riešeniu problémov objavovať rôzne varianty riešenia
- samostatne riešiť problémy
- aplikovať riešenie problémov v podobných situáciách
- obhajovať svoje rozhodnutia
- overovať prakticky správnosť riešenia problémov

3. Kompetencie komunikatívne:

- formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky a názory, vyjadrovať sa výstižne a súvisle v písomnom a ústnom prejave
- počúvať a porozumieť druhým ľuďom, zapojiť sa do diskusie, obhajovať svoj názor
- rozumieť neverbálnej komunikácii
- využívať informačné a komunikačné prostriedky
- komunikáciu využívať v spoločenskom styku

4. Kompetencie sociálne a interpersonálne:

- spolupracovať v skupine, podieľať sa na vytváraní pravidiel práce v tíme
- podieľať sa na vytváraní príjemnej atmosféry v tíme, upevňovať dobré medziľudské vzťahy, prispievať do diskusie v skupine
- ovládať svoje jednanie v skupine a zároveň rešpektovať názory a správanie iných
- dieťa efektívne spolupracuje v skupine
- dieťa vie poskytnúť pomoc alebo pomoc privolať

5. Kompetencie činnostné:

- chrániť svoje zdravie, zdravie ostatných a životné prostredie
- vážiť si prácu iných
- dodržiavať spolužitie medzi žiakmi, vytvárať pravidlá spoločenského spolužitia
- dodržiavať svoje práva a povinnosti, cítiť si práva iných
- plniť zodpovedne zverené úlohy, pracovné povinnosti dokončiť

6. Kompetencie k tráveniu voľného času:

- rozlišovať vhodné a nevhodné ponuky k tráveniu voľného času
- rozvíjať záujmy v individuálnych aj skupinových činnostiach
- posilňovať svoje slabšie stránky s pomocou iných, rozvíjať svoje nadanie
- rozvíjať schopnosť pracovať v kolektíve
- orientovať sa v možnostiach zmysluplného trávenia voľného času
- dieťa si vie vybrať záujmové činnosti podľa svojich dispozícií

Vzdelávací program ŠI umožňuje osobnostný rozvoj každého žiaka v prospech jeho osobnostného maxima.

4. Materiálne, personálne a ekonomické podmienky

Súčasťou školy je internát s kapacitou pre 30 detí s celotýždennou starostlivosťou.

Materiálno – technické podmienky:

Priestory ŠI sú v samostatnej budove mimo školy.

Priestory a ich vybavenie pri výchove vo voľnom čase silne ovplyvňujú psychickú pohodu detí a tým aj ich duševné zdravie. Priestory, v ktorých prebieha výchova a trávenie voľného času vyhovujú hygienickým, pedagogickým a estetickým požiadavkám. Z hygienického hľadiska je významná veľkosť priestoru vzhľadom k počtu detí, čistota, vetranie, teplota, vlhkosť vzduchu, hlučnosť, zariadenie vyhovujúcim nábytkom.

V ŠI sa nachádzajú:

- ❖ spálne detí, v ktorých sú maximálne po štyroch
- ❖ jedáleň s kuchyňou, kde sa pripravuje pre deti celodenná strava
- ❖ tri spoločenské miestnosti sú štandardne vybavené
- ❖ prostredie je esteticky upravené, dotvárané vlastnoručnými výrobkami detí
- ❖ sociálne zariadenia
- ❖ miestnosti pre technicko – hospodárskych pracovníkov
- ❖ veľký dvor a rozsiahla záhrada nám umožňuje viesť deti k pestovateľským činnostiam a pracovným návykom
- ❖ máme k dispozícii internátnu knižnicu, kuchynku
- ❖ v činnostiach detí sa využíva vo veľkej miere aj počítačová učebňa, priľahlé ihrisko, preliezky v oddychovej záhrade.

Personálne podmienky:

ŠI zamestnáva plne kvalifikovaných pedagogických zamestnancov s pedagogickou i odbornou spôsobilosťou. Z odborného pedagogického hľadiska je to pedagóg profesijne pripravený na výchovno - vzdelávaciu činnosť v oblasti teórie výchovy mimo vyučovania, metodik výchov, ktorý sa v rámci svojho profilujúceho štúdia formoval priebežnou i súvislou praxou predovšetkým vo výchovno - vzdelávacích zariadeniach. Ťažisko práce spadá do populudňajších hodín.

- ❖ v ŠI pracujú kvalifikovaní vychovávateľa
- ❖ deťom vytvárajú bezpečné a komunikatívne prostredie
- ❖ spolupracujú so triednymi učiteľmi, sociálnou pracovníčkou a asistentmi

Ekonomické podmienky:

System financovania školského internátu, ktorý tvorí súčasť a organizačnú zložku našej školy (ďalej len „ŠZŠI“), je podmienený zákonom č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších zmien a doplnkov a nariadením vlády SR č. 630/2008 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení nariadenia vlády SR č. 29/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 2/2004 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov.

Na základe uvedených právnych noriem je financovanie školského internátu postavené na normatívnom princípe, tj. je financovaný podľa počtu žiakov ubytovaných v internáte a personálnej i ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu. Ide o transparentný systém viacdrojového financovania, ktorý vedie k efektívnejšiemu využívaniu pridelených finančných prostriedkov.

Rozpočet záväzných ukazovateľov finančných prostriedkov je pridelený na kalendárny rok z rozpočtovej kapitoly Ministerstva školstva SR prostredníctvom nášho zriaďovateľa, ktorým je Krajský školský úrad v Banskej Bystrici na účty ŠZŠI do systému Štátnej pokladnice.

Zákonní zástupcovia žiakov ubytovaných v školskom internáte prispievajú na čiastočnú úhradu nákladov spojených s ich ubytovaním a stravovaním mesačne sumami stanovenými v písomných rozhodnutiach riaditeľa školy o ubytovaní a stravovaní, vydaných k 1.1. kalendárneho roka, resp. k 1.9. daného roka, príp. pri každej zmene finančných pomerov v rodinách žiakov.

Pri stanovení mesačnej výšky súm uvedených platieb postupujeme v zmysle zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov.

5. BOZP

Školský internát berie zodpovednosť za bezpečnosť detí, za dodržiavanie hygienických podmienok a ochranu ich fyzického a duševného stavu v čase ich pobytu na internáte. Bezpečnosť detí je jednou z hlavných podmienok práce.

- Za bezpečnosť žiakov počas celého ich pobytu v ŠI zodpovedá vychovávateľka
- S pravidlami BOZP sú deti oboznámené spravidla vždy v prvý vyučovací deň a priebežne pred rôznymi akciami, poučenia sa zaznamenávajú do pedagogickej dokumentácie
- Všetky deti sú stravníkmi školskej jedálne, ktorá pripravuje obedy, vrátane nápojov,
- Pre deti je spracovaný Vnútorný poriadok školy pre ŠI, ktorý je na viditeľnom mieste v priestoroch ŠI
- V prípade úrazu je žiakom podaná prvá pomoc, v zložitých prípadoch je kontaktovaný rodič, prípadne lekár
- Školský internát je svojim prostredím ochrany pred násilím, šikanovaním a všetkými patologickými javmi
- Nosenie drahých a nebezpečných vecí, atď. je zakázané
- V ŠI platí zákaz fajčenia, používania alkoholu a omamných látok
- Deti nemôžu zasahovať do elektrických zariadení, manipulovať s TV, DVD, videom, magnetofónmi a s inou technikou
- Zabezpečiť pohyb detí v priestoroch, ktoré neohrozujú ich zdravie a život
- Zabezpečiť dohľad a bezpečnosť pri hrách a na vychádzkach
- Poučovať denne deti o bezpečnom správaní
- Viesť deti k zodpovednosti za svoju bezpečnosť a bezpečnosť kamarátov
- Mať k dispozícii lekárničku v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci

6. Metódy a formy výchovnej práce

Záujmové vzdelávanie, ktoré prebieha v našom ŠI, prebieha predovšetkým vlastnou činnosťou detí, ich komunikáciou s okolím a získavaním vlastných skúseností. Všetko je založené na priamych zážitkoch z činnosti, vychádzajú čiastočne z individuálnej voľby, detskej zvedavosti, potreby zamestnávať sa a baviť sa s ostatnými.

Program je naplňovaný formou pravidelnej činnosti (individuálna, kolektívna, skupinová práca), ponukou odpočinkových a spontánnych aktivít.

Metódy používané pri spontánnej, neriadenej činnosti:

- pozorovanie, získavanie skúseností prežívaním
- hra, individuálna práca
- práca vo dvojici, v skupine, partnerská „výuka“
- samostatné a skupinové riešenie problémov
- hodnotenie, sebahodnotenie

Metódy používané pri riadenej činnosti:

- rozprávanie, dramatizácia, vychádzka
- vyhľadávanie informácií, riešenie problémových situácií
- rozhovor, diskusia, komunikácia v kruhu
- prezentácia výsledkov a ďalšie

Formy práce pri spontánnej činnosti:

- odpočinok, čítanie kníh a časopisov
- tematické hry (domov, rodina, škola, doprava...)
- konštruktívne hry so stavebnicou
- stolné hry, skladanie obrázkov
- voľné kreslenie, omal'ovávkanky, dopĺňovačky
- dramatizácia rozprávky

Formy práce pri činnosti riadenej:

- vychádzky s pozorovaním
- technické práce s rôznymi druhmi materiálu
- ročné práce s využitím rôznych výtvarných techník
- besedy
- práce s knihou
- súťaživé hry, didaktické hry
- hudobne pohybové hry
- TV chvíľky
- športové hry
- výukové programy na PC

Oživením výchovného programu v ŠI sú príležitostné akcie a projekty, ktoré nie sú zahrnuté do týždennej skladby činností. Súčasťou programu je aj príprava na vyučovanie.

Pri všetkých týchto aktivitách sú rešpektované požiadavky na voľný čas dieťaťa.

- požiadavka pedagogického ovplyvňovania voľného času, keď vychovávateľka navodzuje a motivuje činnosť a oceňuje výkony detí
- požiadavka dobrovoľnosti, keď sa dieťa zapojí do jemu primeranej činnosti na základe vlastného záujmu a dobrej motivácie
- požiadavka záujmovosti s prvkami pestrosti
- požiadavka aktivity, kde je činnosť volená tak, aby v nich mohli byť úspešné všetky deti, aby sa čiastočne zúčastňovali na tvorbe a príprave činnosti, na ich realizácii aj hodnotení
- požiadavka citlivosti, ktorá závisí na prežívaní kladných emócií v priebehu aj po hodnotení ukončenej činnosti
- požiadavka seberealizácie, lebo činnosťou dieťa objavuje svoje dobré stránky, ak je jeho snaha a výsledky jeho práce kladne hodnotené okolím

7. Obsah výchovnej práce

Obsah výchovnej práce nadväzuje na výuku v škole, rozvíja, prehĺbuje a upevňuje vedomosti. Deti sa snažia objavovať veci z iného uhla pohľadu, získané vedomosti analyzovať, dávať ich do súvislostí, riešiť nové situácie, problémy:

- ✚ získavajú zručnosti a návyky, základy komunikácie
- ✚ budujú si hodnotový systém
- ✚ rozvíjajú poznanie, že aj keď sme odlišní, musíme si rozumieť
- ✚ máme svoje práva ale aj povinnosti
- ✚ osvojujú si pravidlá spoločenského správania
- ✚ pestujú zdravý životný štýl
- ✚ pracujú v kolektíve, mladší sa učia od starších
- ✚ rozvíjajú svoje vnútorné kvality

Informačné a telekomunikačné technológie

- základy práce s počítačom
- komunikácia s internetom
- práca v textovom a grafickom editori

Človek a spoločnosť

- viesť deti k porozumeniu, úcte, tolerancii a empatii
- vytvárať kamarátske vzťahy
- osvojovať a dodržiavať základy spoločenského správania sa
- viesť k spolupráci pri riešení problémov a úloh a schopnosti pracovať v kolektíve

Človek a príroda

- pravidelne sa pohybovať vonku v prírode
- pozorovať zmeny v prírode
- zbierať prírodniny
- získavať vedomosti a praktické zručnosti pri tematických vychádzkach a súťažiach
- vytvárať v deťoch ohľaduplný vzťah k prírode a hľadať možnosti alternatívneho uplatnenia pri jej ochrane

Umenie a kultúra

- zoznamovať sa s rôznymi výtvarnými technikami
- vytvárať vzťah k umeleckým hodnotám
- podieľať sa na výzdobe ŠI, prezentovať detské práce na verejnosti
- motivovať a viesť deti k výrobe darčiekov k rôznym príležitostiam
- viesť deti k láske k hudbe prostredníctvom hudobne tvorivých, posluchových, hudobne pohybových, speváckych a sluchových činností
- osvojovať estetiku - krásno, citlivo vnímať okolitý svet a najbližšie okolie
- pripomínať ľudové tradície a zvyky

Človek a zdravie

- získavať základne znalosti o svojom tele formou hier a súťaží
- poznávať podstatu zdravia a príčiny nemocí
- riešiť modelové situácie
- viesť deti k poznaniu, že zdravie je najcennejšia hodnota v živote človeka
- rozvíjať a podporovať pohybové a manipulačné zručnosti
- viesť deti k sebaobslužným schopnostiam
- podporovať u detí zdravé životné návyky
- zoznamovať sa so základnými pravidlami dopravného poriadku a správania sa v úlohe chodca, cyklistu

Človek a svet práce

- viesť deti k poriadkumilovnosti a upratovaniu hračiek
- učiť systematike
- zoznamovať sa s drobnými domácimi prácami a úlohami
- rozvíjať motoriku a obratnosť ruky
- dodržiavať bezpečnosť práce
- osvojovať základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí
- viesť k seberealizácii pri pracovných činnostiach
- zoznamovať sa s rôznymi materiálmi a prácou s nimi

8. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov

- na odborný rast zamestnancov využijeme odborné podujatia organizované Metodickým centrom v Banskej Bystrici
- ďalej si budeme prehľbovať odborný rast štúdiom odbornej literatúry, metodických príručiek a časopisov, výmenou odborných skúseností v rámci MZ
- vzhľadom na nárast počtu detí s kombinovanými postihnutiami podporíme vzdelávanie pedagógov v iných druhoch pedití (surdopédia a etopédia), podľa záujmu pedagógov
- podporovaním kreativity pedagogických zamestnancov

9. Tematické oblasti výchovy

Výchova alebo **edukácia** je súčasť výchovnej skutočnosti, činnosť smerujúca k získaniu a zdokonaleniu schopností a vlastností človeka. Výchova je pôsobenie na procesy ľudského učenia a socializácie s cieľom premeny človeka po všetkých stránkach telesnej aj duševnej, s cieľom pretvoriť človeka z bytosti spoločenskej na bytosť kultúrnu. Výchova je sprostredkovanie schopností, zručností a postojov, ktoré jestvujú v danej spoločnosti a ktoré sa pre jej trvanie a ďalší rozvoj pokladajú za dôležité, ďalším generáciám.

Tematické oblasti výchovy sú okruhy, do ktorých patrí problematika vyčlenená z obsahu celkovej výchovy a z formulovania kľúčových kompetencií. Obsah výchovy tvorí kultúrne dedičstvo – poznanie, hodnoty, normy, vzorce správania, výkony a komunikátory, ktoré sú vlastné určitej sociálnej skupine. Prostredníctvom svojej kultúry spoločenstvo odovzdáva svoje chápanie sveta aj svoje skúsenosti ďalším generáciám. Obsah výchovy sa utvára na základe kultúrnej tradície, ktorú spoločenstvo prebralo z minulosti a inovácie, ku ktorým dospelo.

Výchovno-vzdelávací proces realizujeme tak, že obsah jednotlivých výchovno-vzdelávacích činností aplikujeme integrovane vo viacerých výchovných oblastiach a v záujmovej činnosti naraz, čo nám umožňuje efektívne a komplexne rozvíjať osobnosť detí.

Preferujeme prepojenosť jednotlivých oblastí výchovy najmä pri rozvoji osobnosti dieťaťa v oblasti jeho samostatnosti, spolupráce, komunikácie a uspokojovania individuálnych záujmov. Kľúčové kompetencie a osobnosť dieťaťa rozvíjame prostredníctvom realizácie nižšie uvedených hlavných výchovno-vzdelávacích cieľov. Ich plnenie budeme dosahovať realizovaním nižších, špecializovanejších a konkrétnejších cieľov v jednotlivých výchovných oblastiach a aktivitách. Konkrétne špecializované ciele uvádzame v pláne výchovno-vzdelávacej činnosti na príslušný školský rok.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom internáte sa realizujú prostredníctvom výchovných oblastí:

- ☞ Spoločenská výchova
- ☞ Mravná výchova
- ☞ Pracovná výchova
- ☞ Estetická výchova / výtvarná, hudobná, literárna /
- ☞ Telesná výchova / turistická, športová, zdravotná /
- ☞ Prírodovedno - enviromentálna výchova /ekologická /

Záujmové činnosti:

Tvorí **obsah** výchovy. Podieľajú sa na utváraní životného štýlu a hodnotovej orientácie detí. Ich cieľom je uspokojovanie, rozvíjanie a kultivácia záujmov, uspokojovanie potrieb a rozvoj špecifických schopností a výchovné úlohy.

Zaraďujeme sem **vzdelávacie, spoločenskovedné, prírodovedno-environmentálne, pracovno-technické, telovýchovno - športové a esteticko-výchovné činnosti**. Obsah činností v ŠI ovplyvňuje rozumový, citový, vôľový, sociálny a telesný vývoj detí.

Neoddeliteľnou súčasťou výchovy sú doplnkové činnosti (príprava na vyučovanie, odpočinková činnosť, rekreačná činnosť, seba obslužná činnosť, verejno prospešná činnosť a režimové momenty), **pre ktoré sa nevypracúvajú výchovné osnovy (výchovno-vzdelávacie ciele, obsahy a rozsahy), ale sú súčasťou týždenných plánov (povinná dokumentácia ŠI).** Dopĺňajú sa priebežne, aj denne podľa požiadaviek a potrieb detí.

IDENTIFIKÁCIA – CIEĽOVÉ ZAMERANIE JEDNOTLIVÝCH TEMATICKÝCH OBLASTÍ VÝCHOVY:

Cieľové zameranie vzdelávacej výchovnej oblasti:

- rozvíjať autonómnosť v príprave na vyučovanie
- rozvíjať efektívne spôsoby učenia sa
- získať nové poznatky a informácie z rôznych zdrojov
- získať vzťah k celoživotnému vzdelávaniu

Cieľové zameranie spoločenskej výchovy:

- spolurozhodovať o živote v skupine
- rozvíjať základy zručností seba hodnotenia, seba riadenia, seba motivácie a empatie
- prejavovať úctu k rodičom, starším osobám
- prejavovať ohľaduplnosť k osobám so zdravotným postihnutím
- pochopiť význam dodržiavania ľudských práv a základných slobôd
- posilniť základy hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti
- kultivovať kultúrne návyky a vyjadrovanie sa
- vyjadrovať svoj názor
- vedieť vypočuť opačný názor
- využívať všetky dostupné formy komunikácie
- rozlíšiť kultúrne a nekultúrne prejavy v správaní sa
- vedieť samostatne a kriticky riešiť jednoduché konflikty
- poskytnúť pomoc alebo pomoc privolať

Cieľové zameranie pracovnej výchovy:

- vedieť samostatne si vytyčovať jednoduché osobné ciele
- rozumieť významu osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu
- vedieť spolupracovať so skupinou
- rozvíjať základy manuálnych a technických zručností
- získavať základy zručností potrebných pre praktický život
- získať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov

Cieľové zameranie prírodno – enviromentálnej výchovy:

- pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia
- rozvíjať zručnosti pri jednoduchej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia

Cieľové zameranie estetickej výchovy:

- posilniť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí
- rozvíjať základy vzťahu ku klasickému i modernému umeniu
- rozvíjať talent a špecifické schopnosti
- rozvíjať základy tvorivých schopností a zručností
- prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetickej úprave prostredia
- podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí v oddelení
- objavovať krásu v bežnom živote

Cieľové zameranie telesnej výchovy:

- kultivovať základné hygienické návyky
- rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom
- pochopiť škodlivosť fajčenia alkoholu a iných drog
- pochopiť význam pravidelného pohybu a cvičenia
- pochopiť význam dodržiavania základných zásad zdravej výživy
- poznať základné princípy zdravého životného štýlu

Príprava na vyučovanie:

Je to okruh činností súvisiacich s plnením školských povinností. Je charakterizovaná individuálnym prístupom k deťom, nadväzovaním spolupráce s učiteľmi. Mali by tu mať miesto činností odlišné od vyučovania ako napr. didaktické hry a záujmové činnosti dávajúce možnosť praktickej aplikácie vedomostí, ich rozširovanie a prehľbovanie.

Odpočinkové činnosti:

Slúžia k odstráneniu únavy. Nie sú psychicky a fyzicky náročné. Majú charakter prechádzok, voľných rozhovorov, individuálnej záujmovej činnosti – čítanie, zberateľstvo, hudobné činnosti, pracovné činnosti. V súčasnej dobe sa uplatňujú aj špecifické relaxačné techniky, primeraný autogénny tréning a pod. Do režimu ŠI sú zaraďované kedykoľvek, podľa potreby detí, aj individuálne.

Rekreačné činnosti:

Obsahujú pohybovo náročnejšie aktivity. Slúžia k odstráneniu únavy z vyučovania a k odreagovaniu. Mali by sa realizovať vonku. Zaraďujeme sem telovýchovné aktivity, športové, turistické aktivity a manuálne práce. Sú dôležité pre zdravý duševný a telesný vývoj.

Sebaobslužné činnosti:

Sú zamerané na výcvik detí k samostatnosti v starostlivosti o vlastnú osobu a osobný majetok. Patria sem návyky osobnej hygieny, účelného a vkusného obliekania, návyky starostlivosti o poriadok a čistotu prostredia, práca s informáciami, spoločenské správanie. Podmienkou je pravidelnosť, denný režim, dôslednosť a vytrvalosť.

Verejnoprospešné činnosti:

Deti vedieme k dobrovoľnej práci v prospech druhých ľudí, jednotlivcov, skupín. Patria sem ochrana životného prostredia, kultúrne a osvetové činnosti, pomoc starším, slabším a pod. Úlohou týchto činností je formovať charakterové vlastnosti a podporovať dobré sociálne vzťahy.

Režimové momenty:

Relatívne neproduktívne činnosti – prechody, prezliekanie, sebaobslužné činnosti a pod. Je dôležité aby boli vykonávané bez stresu, automaticky, s vynakladaním čo najmenšieho úsilia.

Obsah činností v ŠI ovplyvňuje rozumový, citový, vôľový, sociálny a telesný vývoj detí. Súčasťou obsahu výchovy sú prierezové tematiky, ktoré sa spravidla prelínajú cez obsahové výchovné oblasti. Prierezové tematiky uplatňujeme viacerými formami. Vhodná je forma záujmového krúžku, projektu kultúrnych a spoločenských aktivít.

10. Kompetencie dieťaťa v ŠI

Kompetencie dieťaťa majú dve zložky – obsah výchovnej činnosti a kompetencie dieťaťa.

Obsah výchovnej činnosti označuje najdôležitejšie oblasti rozvoja osobnosti a správania, na ktoré sa zameriava reedukačná, terapeutická a korektívna činnosť na dosiahnutie želateľných modelov a foriem správania detí s poruchami správania a detí s poruchou aktivity a pozornosti, resp. detí s poruchou aktivity a pozornosti a s mentálnym postihnutím.

Kompetencie dieťaťa predstavujú konkrétnu úroveň aktivít, foriem správania, rozvoja vlastností, ktoré má dieťa teoreticky v optimálnom prípade nadobudnúť, prakticky sa má k nim čo najviac priblížiť. Kompetencie dieťaťa sú ciele, ku ktorým smeruje reedukácia, terapia a korekcia porúch správania a porúch aktivity a pozornosti.

Vzdelávacia oblasť

<u>Obsah výchovnej činnosti</u>	<u>Kompetencie dieťaťa</u>
	Dieťa bude vedieť:
- Gramatické a matematické cvičenie	- Samostatne písať úlohy
- Techniky učenia, ako sa učiť - Rozvíjanie vedomostí, čítanie textu - Reprodukcia príbehu	- Poznávať efektívne spôsoby učenia sa
-Práca s informačnými zdrojmi - Čítanie s porozumením - Sebavzdelávanie	-Byť otvorený získavať nové poznatky a informácie
- Rozvíjanie slovnej zásoby, jazykolamy, zmyslové hry, dopĺňovačky, didaktické hry	- Rozvíjať získané poznatky

Spoločenská výchova

<u>Obsah výchovnej činnosti</u>	<u>Kompetencie dieťaťa</u>
	Dieťa bude vedieť:
<ul style="list-style-type: none"> - Účasť na kultúrnych a spoločenských podujatiach - Ľudové tradície a zvyky 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvíjanie komunikačných zručností a kultivovať kultúru vyjadrovania sa - Rozvíjať a aktívne sa podieľať na spolupráci s verejnosťou - Prejaviť hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti
<ul style="list-style-type: none"> - Aktivity podporujúce komunikačné zručnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikovať kultúrnym spôsobom - Využívať všetky dostupné formy komunikácie
<ul style="list-style-type: none"> - Spoločenské správanie – v škole, na verejnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvíjanie svojej osobnosti a medziľudských vzťahov
<ul style="list-style-type: none"> - Práca s modernými IKT 	<ul style="list-style-type: none"> - Vyhľadávať nové informácie

Mravná výchova

<u>Obsah výchovnej činnosti</u>	<u>Kompetencie dieťaťa</u>
	Dieťa bude vedieť:
<ul style="list-style-type: none"> - Zodpovednosť - Spolupráca - Tolerancia - Školský poriadok internátu - Režim dňa 	<ul style="list-style-type: none"> - Orientácia vo všeľudských hodnotách - Vedieť určiť a pochopiť význam pozitívnych hodnôt - Dodržiavať školský poriadok a režim dňa
<ul style="list-style-type: none"> - Postoj k členom rodiny a ostatným ľuďom 	<ul style="list-style-type: none"> - Prejavovať úctu k rodičom a starším
<ul style="list-style-type: none"> - Základné ľudské práva - Práva a povinnosti žiaka 	<ul style="list-style-type: none"> - Dodržiavať základné princípy ľudských práv a osobných slobôd v spoložití v ŠI

Pracovná výchova

<u>Obsah výchovnej činnosti</u>	<u>Kompetencie dieťaťa</u>
	Dieťa bude vedieť:
- IKT- informačné a komunikačné technológie	- Efektívne využívať spôsoby na získavanie nových vedomostí, vyhľadávať nové informácie z domova, zo sveta
- Psychohygienu učenia sa - Osobné ciele a očakávania	- Naučiť primerane telesne a duševne pracovať a vypestovať kladný vzťah k práci - Zaujať postoj k osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu
- Práca s rôznym materiálom - Spolupracujúce správanie - Netradičné pracovné postupy a techniky - Sebaobsluha - Zdravé súťaženie	- Pracovať v skupine - Aplikovať praktické zručnosti potrebné pre bežný život - Rozvíjať manuálne zručnosti

Estetická výchova

<u>Obsah výchovnej činnosti</u>	<u>Kompetencie dieťaťa</u>
	Dieťa bude vedieť:
- Tvorba estetického prostredia - Vlastná tvorba - Úprava zovňajška a starostlivosť o odev - Kultúra stolovania	- Rozvíjať a budovať kladný vzťah k estetickému prostrediu
- Výtvarný prejav – kresba, maľba - Tvorba jednoduchých výrobkov, dekorácií	- Rozvíjanie tvorivých schopností a zručností - Rozvíjanie umeleckých schopností
- Kultúrne zvyky a prejavy iných národov a - Regionálne tradície a zvyky - Klasické a moderné umenie	- Rešpektovať iné kultúry a kultúrne tradície - Prejavovať úctu ku kultúrnym tradíciám

Telesná výchova

<u>Obsah výchovnej činnosti</u>	<u>Kompetencie dieťaťa</u>
	Dieťa bude vedieť:
<ul style="list-style-type: none"> - Zdravý životný štýl - Seba obslužné a hygienické návyky - Relaxačné cvičenia - Pohybové hry a cvičenia - Športové aktivity, turistika a netradičné športy - Pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných	<ul style="list-style-type: none"> -Rozvíjať schopnosť relaxácie pravidelným cvičením a pohybom - Rozvoj zdravého životného štýlu a jeho princípy - Zvyšovať telesnú silu, obratnosť a vytrvalosť - Čo je nikotín, fajčenie, alkohol, drogy a zdravie

Prírodovedno - environmentálna výchova

<u>Obsah výchovnej činnosti</u>	<u>Kompetencie dieťaťa</u>
	Dieťa bude vedieť:
<ul style="list-style-type: none"> - Tvorba a ochrana životného prostredia - Zdravie a ochrana zdravia - Využitie odpadového materiálu - Triedenie odpadu - Šetrenie energiou	<ul style="list-style-type: none"> - Pochopiť význam aktívnej ochrany životného prostredia - Rozvíjať zručnosti pri samostatnej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia

Rodinná výchova a výchova k rodičovstvu a manželstvu

<u>Obsah výchovnej činnosti</u>	<u>Kompetencie dieťaťa</u> Dieťa bude vedieť:
- Porozumenie a tolerancia v partnerskom živote - Rizikový partner - Vernosť, spolupráca, dôvera, rešpekt - Prejavy týrania v rodine - Krízové centrá	- Porozumieť mravným aspektom rodinného života - Zaujať pozitívne postoje k zodpovednému vzťahu v partnerstve
- Sexuálne kontakty - Následky, zodpovednosť - Plánované rodičovstvo	- Zaujať pozitívne postoje k zodpovednému vzťahu k sexuálnemu životu
- Základné práce v domácnosti	- Prejaviť praktické zručnosti súvisiace so životom rodine
- Hospodárenie - Deľba práce	

<u>Výchovno vzdelávací cieľ</u>	<u>Obsah</u>	<u>Metódy, formy</u>
Pochopiť význam zodpovednému vzťahu k partnerstvu	Porozumenie a tolerancia Prejavy týrania v rodine Krízové centrá	Beseda s odborníkom Vyjasnenie hodnôt Dramatizácia , hranie rolí Zážitková aktivita - hra
Pochopiť význam zodpovednému vzťahu k sexuálnemu životu, k manželstvu, k rodičovstvu	Rizikový partner Plánované rodičovstvo	Vyjadrenie hodnôt Beseda s odborníkom Hranie rolí Vysvetľovanie Rozhovor Diskusia
Pochopiť mravné aspekty rodinného života	Vernosť Sexuálne kontakty Následky, zodpovednosť Spolupráca, dôvera	Vyjasnenie hodnôt Vysvetľovanie Diskusia, rozhovor Beseda s odborníkom Hranie rolí
Rozvíjať praktické zručnosti Súvisiace s rodinným životom	Základné práce v domácnosti Hospodárenie Deľba práce/spolupráca	Aktivizácia , subsidiarita Diskusia, vysvetľovanie Hranie rolí, tréning Kurz varenia a pečenia Záujmový krúžok

11. VÝCHOVNÉ OSNOVY

Výchovné osnovy sú súčasťou výchovného programu. Sú vypracované v jednotlivých tematických oblastiach výchovy. Obsahujú výchovno - vzdelávací cieľ, obsah výchovno-vzdelávacej činnosti a vymedzujú počet výchovno - vzdelávacích činností pre jednotlivé oddelenia na obdobie školského roka. Počet výchovno - vzdelávacích činností nesmie byť nižší, ako je stanovený vo výchovnom pláne. Vhodným doplnením výchovných osnov je uvedenie metód a foriem práce, čo vychovávateľom uľahčí prípravu na výchovno-vzdelávaciu činnosť. Počet VVČ pre jednotlivé oddelenia si ŠI stanoví podľa výchovného plánu.

Výchovný program sa bude podľa potreby aktualizovať a dopĺňať písomnými dodatkami.

Vzdelávacia oblasť

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Príp. -1.roč. Počet VVČ	2. - 3.roč. Počet VVČ	4 - 5.roč. Počet VVČ	6. - 7. .roč. Počet VVČ	8. - 9. .roč. Počet VVČ
Rozvíjať autonómnosť v príprave na vyučovanie	Domáce úlohy	Individuálny prístup Tréning Motivácia Vysvetlenie Zábavné didaktické hry	80	80	80	80	80
Rozvíjať efektívne spôsoby učenia sa	Techniky učenia, ako sa učiť, rozvíjanie vedomostí, čítanie textu, reprodukcia príbehu	Individuálny prístup Motivácia Povzbudenie Motivačné hodnotenie Modelové situácie Prezentácia	20	20	20	20	20

Získavať nové poznatky a informácie	Práca s informačnými zdrojmi, čítanie s porozumením, práca s encyklopédiou sebavzdelávanie	Individuálny prístup Aktivizácia Riešenie nových úloh Prezentácia	20	20	20	20	20
Rozvíjať získané poznatky	Rozvíjanie slovnej zásoby, jazykolamy, zmyslové hry, dopĺňovačky, didaktické hry	Individuálny prístup	40	40	40	40	40

Spoločenská výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Príp. - 1.roč. Počet VVČ	2. - 3.roč. Počet VVČ	4 - 5.roč. Počet VVČ	6. - 7. .roč. Počet VVČ	8: - 9. .roč. Počet VVČ
Posilniť hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti	Slovenské tradície a zvyky Kultúrne pamiatky na Slovensku Spoločenské aktivity	Výstava Vedomostný kvíz Prezentácia Interaktívne podujatie	3	2	2	2	2
Pochopiť význam kult. správania a kult. presadzovania sa Kultúra stolovania	Asertivita Diskusia Spoločenská etiketa Prejavy formy šikanovania v škole, internáte, na pracovisku	Rozhovor Hranie rolí Argumentácia a debata Tréning Beseda Kurz spol. správania	3	2	2	2	2
Kultivovať kultúru vyjadrovania sa	Neverbálna komunikácia Verbálna komunikácia	Hranie rolí Dramatizácia Tréning Zážitková aktivita – hra	2	2	2	2	2

Kultivovať zručnosti Využívať všetky dostupné formy komunikácii	Práca s modernými IKT Vyhľadávať nové informácie	Záujmový krúžok	4	4	3	60	60
Participovať na živote v ŠI	Súťaže, kvízy Kultúrne podujatia	Beseda Diskusia Súťaživé hry Didaktické hry Hud. – poh. hry	2	2	2	2	2
Prejavovať ohľaduplnosť k osobám so zdravotným postihnutím	Aktívne počúvanie Prijímanie a dávanie spätnej väzby Debata	Hranie rolí Dramatizácia Film Tréning	2	2	2	2	2
Vedieť samostatne a kriticky riešiť konflikty	Komunikácia v konflikte, ktorá pomáha alternatívne riešenie konfliktu	Rozhovor Hranie rolí Tréning Zážitková aktivita –hra	-	2	2	1	1
Pochopiť význam dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd	Práva dieťaťa. Šikanovanie.	Hry na riešenie konfliktov. Rozhovor, vysvetlenie	2	1	1	2	1
Rozvíjať schopnosti tvoriť kvalitné medziľudské vzťahy	Medziľudské vzťahy Empatia, antipatia Tolerancia	Rozhovor Tréning Diskusia Iniciačná hra	1	1	1	2	1
Uvedomiť si potrebu samostatného rozvíjania svojej osobnosti	Sebavzdelávanie Vytyčovanie osobných cieľov	Motivácia Vyjasnenie hodnôt Hodnotenie Rozhovor	1	1	1	1	1
Pochopiť význam aktívnej spolupráce s ostatnými ľuďmi	Spolupráca a kooperácia	Stretnutie vých. skupiny Príprava podujatí vo ŠI Iniciačná hra Tréning	Priebežne	Priebežne	Priebežne	Priebežne	Priebežne

Výchovný program pre školský internát,
Špeciálna základná škola internátna, Bentlakásos Speciális Alapiskola
Viničná 12, 986 01 Fiľakovo

Mravná výchova

Výchovno- vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Príp. -1.roč. Počet VVČ	2. - 3.roč. Počet VVČ	4 - 5.roč. Počet VVČ	6. - 7. .roč. Počet VVČ	8: - 9. .roč. Počet VVČ
Orientovať sa vo všeľudských hodnotách	Spolupráca Zodpovednosť Tolerancia Samostatnosť	Vyjasnenie hodnôt Príklad Rozhovor Hranie rolí Tréning Iniciačná hra	1	1	1	1	1
Pochopiť význam pozitívnych hodnôt ako sú zodpovednosť, spolupráca, tolerancia .	Zodpovednosť, participácia Školský poriadok internátu Režim dňa Stereotyp, predsudok Diskriminácia	Motivácia Vyjasnenie hodnôt Rozhovor Hodnotenie Príklad Tréning Zážitková aktivita – hra	-	-	-	1	1
Vedieť prevziať zodpovednosť za svoje správanie	Povinnosti žiaka Sebauvedomenie	Motivácia Hodnotenie Iniciačná hra	-	-	-	1	-
Rozvíjať zručnosti sebahodnotenia, sebariadenia, sebamotivácie a empatie	Sebariadenie Sebamotivácia Empatia	Hranie rolí Reflexia Tréning Zážitková aktivita - hra	-	-	-	-	1
Pomenovať svoje silné a slabé stránky	Sebauvedomenie Sebahodnotenie Sebaúcta	Hranie rolí Empatia Tréning Zážitková aktivita - hra	-	1	1	1	1

Prejavovať úctu k rodičom, starším, spolubývajúcim	Rodičia a deti Postoj k členom rodiny a ostatným ľuďom Generačné konflikty Problémy a možnosti zdravotne znevýhodnených	Motivácia Rozhovor Diskusia Hranie rolí Tréning Zážitková aktivita – hra Beseda s odborníkom	1	1	1	1	1
Pochopiť význam dodržiavania ľudských práv a základných slobôd	Základné ľudské práva Detské práva Práva a povinnosti dieťaťa	Aktivizácia Vyjasnenie hodnôt Diskusia Argumentácia Iniciačná hra	-	-	-	-	1
Rozvíjať právne vedomie	Dodržiavanie a porušovanie ľudských a detských práv	Diskusia Beseda Zážitková aktivita – hra	-	-	-	-	1

Pracovná výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Príp. -1.roč. Počet VVČ	2. - 3.roč. Počet VVČ	4 - 5.roč. Počet VVČ	6. - 7. .roč. Počet VVČ	8: - 9. .roč. Počet VVČ
Kultivovať základné sebaobslužné a hygienické návyky	Sebaobsluha, poriadok na stole, v šatni, umývanie rúk, vetranie, telovýchovné chvíľky	Individuálny prístup Vysvetlenie Motivácia Aktivizácia Tréning Hodnotenie	6	6	4	4	4
	Sebahodnotenie Poznávaní rôznych profesií, úcta ku každému povolaniu Dodržiavanie denného režimu	Individuálny prístup Motivácia Povzbudenie Rozhovor Hranie rolí	5	5	5	4	4

	Vývoj ľudského života: detstvo, dospelosť a staroba Orientácia v čase: minulosť, prítomnosť, budúcnosť	Sociálne hry Hry na sebahpresadzovanie Vychádzka Exkurzia					
Rozumieť významu osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu	Príprava na vyučovanie, Plnenie úloh Presnosť a čistota práce	Individuálny prístup Rozhovor Tréning Vysvetlenie Hodnotenie Hry na dôveru Vlastná práca	5	5	5	5	5
Vedieť spolupracovať so skupinou	Kladný vzťah k spolužiakom Hrdosť na spoločný výsledok práce	Individuálny prístup Motivácia Spoločné podujatia Besiedka Súťaž	3	3	3	3	3
Rozvíjať základy manuálnych a technických zručností	Práca s rôznym materiálom, Netradičné pracovné postupy Zhotovenie darčeka Rozvoj jemnej motoriky Manipulačné zručnosti Spolupráca	Individuálny prístup Povzbudenie Vysvetlenie Aktivizácia Tvorivá dielňa Záujmový krúžok Vlastná práca Výstava prác Besiedka	8	8	8	8	8
Získavať základy zručností potrebných pre praktický život	Varenie, pečenie, studené jedlo, Poriadok v herni, Sebaobslužné činnosti	Individuálny prístup Tréning Povzbudenie Aktivačné hry Vlastná práca Výstava	8	8	8	8	8

Získať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov	Maska na karneval, kalendár oddelenia Návrh oddychového kútika v oddelení	Individuálny prístup Vysvetlenie Povzbudenie Kooperačné hry Vlastná práca Prezentácia	1	1	3	4	4
---	---	--	---	---	---	---	---

Estetická výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Príp. -1.roč. Počet VVČ	2. - 3.roč. Počet VVČ	4 – 5.roč. Počet VVČ	6. – 7. .roč. Počet VVČ	8: - 9. .roč. Počet VVČ
Posilniť úctu ku kultúrnym národným hodnotám	Regionálne tradície a zvyky Kultúrne pamiatky regiónu a Slovenska Menšiny Kultúrne zvyky iných národov	Prezentácia kultúrnych tradícií a zvykov Interaktívne podujatie Diskusia Zážitková aktivita – hra	4	4	4	4	5
Rozvíjať vzťah ku klasickému, ľudovému a modernému umeniu	Hudba Tanec Výtvarné umenie	Tanečný prejav Záujmové aktivity Výstava	5	5	4	5	4
Rozvíjať talent a umelecké schopnosti	Záujmové krúžky Kultúrne podujatia v internáte	Motivácia Aktivizácia Tréning Vlastná práca Súťaž	4	4	5	4	4
Rozvíjať tvorivé schopnosti a zručnosti	Vlastná tvorba Práca s netradičným materiálom Úprava oblečenia a zovňajšku	Motivácia Aktivizácia Tréning Záujmový krúžok Vlastná práca Výstava Súťaž	4	4	4	4	4

Posilniť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí	Kultúrne pamiatky Ľudové tradície a zvyky História a dnešok	Film Rozprávka Vychádzka Výstava prác	5	5	5	5	5
Prejavovať vzťah k estetickému prostrediu	Kultúra vyjadrovania sa Kultúra stolovania	Motivácia Príklad Rozhovor	5	5	5	5	5
Podieľať sa na tvorbe estetického prostredia	Vlastná práca Pozdrav Predstavenie sa Kultúra vyjadrovania sa, vulgarizmy	Námetové hry Hodnotenie Zážitková aktivita	5	5	5	5	5
Pochopiť význam tvorivého spôsobu života	Vytyčovanie osobných cieľov	Motivácia Diskusia Hodnotenie a sebahodnotenie	4	4	4	4	4

Telesná výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Príp. -1.roč. Počet VVČ	2. - 3.roč. Počet VVČ	4 - 5.roč. Počet VVČ	6. - 7. .roč. Počet VVČ	8: - 9. .roč. Počet VVČ
Kultivovať hygienické návyky	Osobná hygieny Psychohygiena	Motivácia Rozhovor Tréning Hodnotenie	5	5	5	5	5
Rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom	Pobyť na čerstvom vzduchu, relaxačné cvič., vychádzky, skupinové hry	Motivácia Tréning Aktivácia	15	15	13	15	15

Pochopiť význam preventívnej starostlivosti o svoje zdravie	Prevenčia pred chorobami	Motivácia Aktivácia Rozhovor Vysvetľovanie Beseda so zdravotnou sestrou Súťaž	2	2	2	2	2
Rozvíjať schopnosť zodpovednosti za svoje zdravie	Preventívne zdravotné prehliadky	Diskusia Rozhovor Vysvetľovanie Vedom. kvíz	2	2	2	2	2
Rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom	Relaxačné cvičenie Otužovanie a posilňovanie organizmu	Motivácia Aktivizácia Tréning Záujmový krúžok Súťaž	5	5	5	3	3
Pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog	Moderný človek nefajčí Ako povedať nie drogám	Motivácia Príklad Vysvetľovanie Prezentácia Beseda Výcvik Zážitková aktivita – hra	1	1	2	2	2
Pochopiť význam dodržiavania zásad zdravej výživy	Racionálna strava	Motivácia Príklad Vysvetľovanie Zážitková aktivita – hra	5	5	5	5	5
Poznať princípy zdravého životného štýlu	Zdravý životný štýl Zvládnutie stresu a záťaže	Motivácia Aktivizácia Príklad Výcvik Tréning Vysvetľovanie Zážitková aktivita – hra	1	1	2	2	2

Prírodovedno – enviromentálna výchova

Výchovno- vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Príp.- 1.roč. Počet VVČ	2. - 3.roč. Počet VVČ	4 – 5.roč. Počet VVČ	6. – 7. .roč. Počet VVČ	8: - 9. .roč. Počet VVČ
Pochopiť význam aktívnej ochrany životného prostredia	Šetrenie energiami	Aktivizácia Vysvetľovanie Príklad Beseda s odborníkom Dobrovoľníctvo	3	3	3	3	3
Rozvíjať zručnosti pri samostatnej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia	Využitie odpadového materiálu Triedenie odpadu	Motivácia Aktivizácia Vysvetľovanie Príklad Súťaž Interaktívne podujatie	7	7	8	8	8
Pochopiť význam aktívnej ochrany životného prostredia	Participácia Vlastná činnosť Projekty internátu	Motivácia Vysvetľovanie Príklad Súťaž	4	4	4	4	4

12. Prílohy:

12.1 Výchovný plán práce ŠI

Výchovný plán stanovuje skladbu výchovno - vzdelávacej práce v skupine.

VÝCHOVNÝ JAZYK

Výchovným jazykom školského zariadenia je štátny jazyk – slovenský jazyk. Snahou v ŠI je, aby deti používali spisovný jazyk nielen v písomnej ale i v ústnej forme.

Počet výchovno-vzdelávacích aktivít v oddelení

Tematická oblasť výchovy:	Počet výchovno - vzdelávacích činností podľa ročníkov:				
	Pr.-1.roč	2.-3.roč.	4.-5.roč.	6.-7.roč.	8.-9.roč.
Vzdelávacia činnosť	160h	160h	160h	160h	160h
Spoločenská výchova	20	19	18	16	14
Mravná výchova	2	3	3	5	7
Pracovná výchova	36	36	36	36	36
Estetická výchova	36	36	36	36	36
Telesná výchova	36	36	36	36	36
Prírodovedno-environmentálna výchova	14	14	15	15	15

V rámci ŠI sa zriaďujú aj rôzne záujmové útvary podľa záujmu detí vždy na začiatku nového školského roka, ktoré sú upravované v každom školskom roku podľa záujmu a kompetencií žiakov.

Názov krúžku	Počet hodín v roku
Krúžok enviromentálnej výchovy	60
Domáce práce	60
Informatika	60

TÝŽDENNÉ TEMATICKÉ ČASTI

<u>September</u>	
1.	Pravidlá spolužitia v ŠI. Zoznámiť žiakov s pravidlami vzájomného rešpektovania sa v kolektíve. Sociálne zručnosti života viesť k zodpovednosti a poriadku v triede, šatni.
2.	Rozhovor – hovor pravdu , odcudzuj lož, zväž výčitky tolerancii, čestnosti Rozvíjať u detí cit k zodpovednosti, interpersonálne vzťahy.
3.	Môj nový kamarát. Čo najrýchlejšie zaradiť sa do nového kolektívu – didaktické hry Rozvíjať estetické cítenie - kreslíme na chodník
4.	Akcia - kresba na asfalt s dopravnou tematikou. Zodpovedná: p. vych. A. Sekerešová

<u>Október</u>	
1.	Poznávanie významných objektov - oboznámiť deti s významnými objektmi v blízkom okolí Exkurzia na autobusovú zastávku - vedieť určiť polohu smerom do školy
2.	Správna výživa – exkurzia do školskej kuchyne. Osvojiť si pravidlá správnej výživy pre zdravie človeka. Pozbieranie a spracovanie ovocia, orechov a zeleniny z našej záhrady
3.	Príprava ohniska (bezpečné založenie a zahasenie), opekanie špekačiek, slaniny, pečenie zemiakov z vlastnej úrody – protipožiarna ochrana
4.	Ekopopoludnie – skrášľovanie okolia internátu Zodpovedné: všetky vychovávateľky

November

1.	Význam čistoty tela a prostredia pre zdravie človeka. Osvojiť si základné pravidlá hygieny
2.	Rozprávkový domček - vyhotovenie domčeka z kartónu. Rozvíjať fantáziu a estetické cítenie
3.	Farby jesene – výtvarná súťaž
4.	Akcia : Halloween – tekvicová šou (tekvicové lampy, zábava pri hudbe) Zodpovedná: p. vych. J. Poláková

December

1.	Vianočné obyčaje, koledy, jedlá. Oboznámiť sa so zvykmi svojho kraja. Beseda. Návčik kolied
2.	Vianočné ozdoby, výtvarná práca - Rozvíjať zručnosť a estetické cítenie
3.	Akcia: Večierok s Mikulášom – zábavné súťaže, diskotéka Zodpovedná: p. vych. Z. Olšiaková

Január

1.	Nebezpečenstvo úrazu pri zimných hrách – vychádzka. Zvládnuť základné pravidlá pri poskytovaní prvej pomoci pri úraze
2.	Ako sa chrániť pred chrípkou. Osvojiť si význam správneho stravovania a hygienických návykov Príprava ovocného šalátu – jeho dôležitosť pre zdravie človeka
3.	Poznaj významnú budovu vo svojej obci. Oboznámiť sa s inštitúciou, ktorá slúži ľuďom . Zvládnuť zásady slušného správania
4.	Akcia: Súťaž o najkrajšieho snehuliaka. Zodpovedná: p. vych. E. Babková

Február

1.	Fašiangy – príprava masiek. Ludové tradície a zvyky
2.	Dramatické hry na predavačov a kupujúcich - Správne zvládnuť rolu kupujúceho. Exkurzia do obchodu v obci
3.	Valentínske prekvapenie – zvládnuť napísať a odoslať pozdrav.
4.	Akcia: Valentínska zábava – súťaže, diskotéka Zodpovedná: p. vych. Z. Oľšiaková

Marec

1.	Najväčší mrakodrap zo „SEVY“. Oboznámiť sa so základnými profesiami
2.	Veľkonočné kuriatko – príprava ozdôb. Oboznámiť sa s Veľkonočnými zvykmi. Rozvíjať zručnosti pri práci s nožnicami
3.	Tik-tak – tik-tak v našej knižnici. Exkurzia do internátnej knižnice
4.	Akcia: Súťaž v dáme (skupinové kolá, celointernátne a skupinové zo ŠI) Zodpovedná: p. vych. J. Poláková

Apríl

1.	Na križovatke – vychádzka . Zvládnuť jednoduché pravidlá cestnej premávky pre chodcov
2.	EKO – hry. /ENV/ Utvoriť správny vzťah k prírode, životnému prostrediu vo svojom okolí.
3.	Na remeslá – týždeň tvorivých hier a zručností, výroba módnych návrhov z odpadového materiálu. Módná prehliadka
4.	Akcia: Ekopopoludnie – skrášľovanie svojho okolia, utvoriť správny vzťah k prírode a životnému prostrediu Zodpovedná: p. vych. A. Sekerešová

Máj	
1.	Darček pre mamu, starú mamu, tetu. Rozvíjať zručnosť pri práci s lepidlom a nožnicami
2.	Voňavá lúka – vychádzka. Oboznámiť deti s najznámejšími druhmi lúčnych kvetín a ich uchovanie v herbári. Príprava jednoduchého herbára
3.	Pozorovanie klíčenia fazule. Rozvoj pozorovacích schopností, zmysel pre zodpovednosť, pracovitosť
4.	Akcia: Športovo - súťaživé hry Zodpovedná: p. vych. E. Kováčová

Jún	
1.	MDD popoludnie hier a zábavy. Viest' žiakov k správne mu spoločenské mu správaniu – spolupracovať v kolektíve
2.	Správny turista - oboznámiť sa s metódami orientácie v prírode. Vychádzka do prírody /ENV/
3.	Pečenie slávnostného pečiva z príležitosti MDD
4.	Akcia: spoločný koncoročný výlet do prírody Zodpovedné: všetky vychovávateľky

Príloha č.12.2

Časový harmonogram výchovných činností

- je priložený, podľa potreby sa bude aktualizovať a dopĺňať písomnými dodatkami.

Príloha č.12.3

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

12.3.1 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí

Prvoradým cieľom kontroly a hodnotenia detí je motivácia a povzbudenie. Dominujú metódy pozitívneho hodnotenia, deti sú hodnotené pochvalou, milým slovom. Negatívne konanie je hodnotené poukázaním na možnosti riešenia, rezervy. Úlohou kontroly a hodnotenia je kontrolovať správanie a konanie detí i medzi sebou.

V oblasti kontroly a hodnotenia je dôležitý humanistický prístup, každé dieťa má priestor na vypočutie, dostatok pozornosti. Uplatňuje sa predovšetkým sebahodnotenie s cieľom sebauvedomenia.

Cieľom **hodnotenia výsledkov detí** v školskom internáte je poskytnúť deťom spätnú väzbu o tom, ako dieťa zvláda danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Vedeťme individuálne rozhovory s rodičmi. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. V hodnotení detí sa uplatňujú pozitívne stimuly – motivácia. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Cieľom hodnotenia je taktiež zamedziť vnútornej segregácii detí na základe úspešnosti a rešpektovanie požiadaviek hodnotenia u integrovaných detí. Dbáme na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami berieme do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho výkon. Odlišujeme hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania. Preferovaná forma hodnotenia a kontroly je vlastné sebahodnotenie detí, možnosť obhájiť svoje správanie či riešenie problému a na základe konzultácie v kolektíve prípadná následná korekcia.

Pri hodnotení dieťaťa budeme sledovať úroveň dosahovania očakávaných výstupov v jednotlivých záujmových útvaroch, či oblastiach výchovy (kompetencie dieťaťa), na čo má vplyv aj dochádzka dieťaťa. V hodnotení dieťaťa rešpektujeme zmeny v jeho osobnostnom vývoji (otvorenosť hodnotenia). Pri hodnotení detí aplikujeme metódy individuálneho prístupu, motivácie, povzbudenie, pozorovania, rozhovoru a spätnej väzby od rodičov.

Cieľom hodnotenia je:

- ⇒ poskytnúť dieťaťu spätnú väzbu pri získavaní požadovaných zručností a vedomostí a o tom ako ich dokáže využiť
- ⇒ motivovať dieťa k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu

Kontrola a hodnotenie prebieha priebežne a sústavne, čím sa zabezpečuje nielen včasné riešenie vzniknutých problémov, ale najmä možnosť predchádzať im a pochvalou usmerňovať deti na ceste k vytýčeným cieľom.

Z tohto hľadiska sa hodnotenie rozlišuje na hodnotenie priebežné a hodnotenie záverečné.

Pravidlá v hodnotení detí:

- ⇒ hodnotiace kritéria sú vopred známe a jasné pre deti
- ⇒ dôraz je na rozvoji sebahodnotenia žiaka s uplatňovaním spätnej väzby
- ⇒ hodnotí sa proces získavania vedomostí a zručností
- ⇒ dôraz sa kladie na metódy, postupy osvojovania, ktoré determinujú potom aj výsledky,
- ⇒ väčší dôraz sa dáva na priebežné hodnotenie žiaka, kde sa uplatňuje hodnotiace kritérium individuálnej vzťahovej normy,
- ⇒ vymedzuje sa didakticky správna časová postupnosť medzi priebežným a záverečným hodnotením,
- ⇒ sú stanovené výkonové štandardy, ktoré sú požiadavkami na splnenie a potvrdenie určitej úrovne výchovy a vzdelania.

12.3.2 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Filozofia kontroly a hodnotenia je identická so systémom evalvácie školy, ktorej je školský internát súčasťou. Dokument je priložený.

Príloha č.12.4

Vnútorý poriadok ŠI

Dokument je priložený.

13. Záver

Deti vnímajú svet okolo seba a začínajú sa v ňom orientovať. Poznávajú prírodu. Všímajú si vzťahy medzi ľuďmi. Chcú poznávať a tvoriť. Pri riešení hravých úloh, ich dokončovaní a obmeňovaní pociťujú radosť. Tá je prvým malým krôčikom k úspechu. Túži po ňom každý, kto pracuje s deťmi. Úspech znamená vidieť rozžiarené oči, úsmev na tvári a počuť veselé a hlasné povzbudzovanie, tleskanie, pískanie. Úspech je obrovská odmena, ktorú môžeme dosiahnuť len vtedy, keď budeme deťom nablízku, budeme s nimi rozprávať, načúvať im a vnímať to, čo nám oznamujú slovami, mimikou, gestami i pohľadom.